

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

23 червня 2011 року

№24 (2958)

ЕКОЛОГІЯ. ЛЮДИНА. СУСПІЛЬСТВО

Урочисте відкриття конференції

XIV Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих учених з такою назвою пройшла в НТУУ "КПІ" 18-20 травня. Цього року в ній взяла участь рекордна кількість учасників – у збірці тез надруковано 252 роботи. Серед учасників конференції понад 30% – представники інших міст України та інших країн. Обговорити нагальні проблеми сьогодення до Києва з'їхалися студенти, аспіранти та молоді вчені з Москви, Ульяновська, Саратова, Самари, Тольятті, Казані, Актобе, Махачкалі, Якутська,

Єрвана, Мінська, Гродно, Любліна. Були представлені провідні ВНЗ України – КНУ, НаУКМА, КНЕУ, Національний університет "Львівська політехніка", ХНУ, СевНТУ, ОНПУ та інші.

18 травня на урочистому відкритті конференції учасників привітали: проф. Є.М.Панов, декан ІХФ; проф. Є.В.Кузьмінський, завідувач кафедри екобіотехнології та біоенергетики ФБТ; проф. М.Д.Гомеля, завідувач кафедри екології та технології рослинних полімерів ІХФ; проф. В.В.Савіних, завідувач кафедри

безпеки життєдіяльності людини Ульянівського ТУ та голова НТСА О.М.Пасічний. В.І.Рябенкий, директор департаменту співпраці з університетами ДП "Сіменс Україна", представив доповідь про наукоємні напрями та розробки компанії в галузі очистки води й енергозберігаючих технологій. На пленарному засіданні, зокрема, виступили О.М. Біланчук, перший заступник голови правління ПрАТ "Грінко" з доповіддю про переробку сміття та А.К. Севастьянов, к.т.н., співробітник Інституту кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України з доповіддю "Модель системи стандартів серії ISO 14000". День закінчився прогулянкою на теплоході вздовж мальовничих берегів Дніпра.

19 травня відбулися екскурсії до ДПМ при НТУУ "КПІ" та науково-навчального центру НТУУ "КПІ" Бош, де присутні ознайомилися з сучасними технологіями розробки та використання альтернативних джерел енергії. Далі тривала робота по секціях. Чимало доповідей породжували палкі дискусії та запитання до доповідачів. У підсумку комісією було відібрано 16 найкращих доповідей. Крім того, відбулася лекція "Радон як природний радіоактивний індикатор в атмосфері, гідросфері та літосфері", яку прочитав Мікеле Гайда –

професор кафедри експериментальної фізики Університету Салерно (Італія), член Національного інституту ядерної фізики та голова сектору радіоактивного ризику при Міжуніверситетському дослідницькому центрі природних ризиків. Було також продемонстровано фільм "Життя після людства", який змусив замислитися над могутністю сил природи та місцем людини у навколишньому світі.

Третій день конференції розпочався екскурсією на пивзавод "Оболонь", який є провідним підприємством із впровадження сучасних технологій локального очищення промислових скидів та викидів. На урочистому закритті конференції було підведено підсумки роботи, вручено дипломи учасникам та призи від спонсорів за найкращі доповіді. День закінчився екскурсією містом, відвіданням концерту та незліченною кількістю позитивних вражень і емоцій.

21 травня відбулися візні польові практикуми на березі Дніпра. Л.А.Хроколо, викладач кафедри екобіотехнології та біоенергетики провів практичні заняття з вивчення рослинного і тваринного світу, а представники МАН провели практикум з визначення якості води за допомогою експрес-методів.

Дар'я Лук'яченко,
Ірина Самаруха, НТСА КПІ

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Міжнародна співпраця**

2 **І.С.Рябенку – 75!**

.....
В.В.Стремському – 70!

.....
Стипендіати Президента України

.....
Вони були першими

3 **Ю.Я.Фіалков – вчений, педагог, популяризатор науки**

.....
Результати другої атестації

4 **"Усмішки" від В.Іващенко**

.....
Підсумки спартакіади

.....
Увага, конкурс!

НТУУ "КПІ" і SAS: перші кроки на шляху співпраці

"КПІ" уже писав про XIII Міжнародну науково-технічну конференцію "Системний аналіз та інформаційні технології "SAIT-2011", яка пройшла в травні цього року. Проте її програма включала в себе не лише пленарні та секційні засідання. Серед передбачених нею заходів було і вручення студентам і працівникам ННК "ІПСА" НТУУ "КПІ" свідоцтв про те, що вони прослухали курс "Аналіз, моделювання та прогнозування в SAS". Перші 44 таких свідоцтва вручила студентам і викладачам КПІ, які успішно засвоїли програму курсу, керівник Академічної програми і Навчального центру SAS у Росії та СНД Ольга Стасевич.

Зауважимо, що угода між Українським відділенням всесвітньовідомої компанії SAS і ННК "ІПСА" була підписана 2010 року. На виконання досягнутих у ній домовленостей і був прочитаний навчальний курс у КПІ. Він став частиною глобальної академічної програми SAS, розробленої для студентів, дослідників, викладачів і керівників вищих навчальних закладів. Ця програма з 1976 року працює в багатьох країнах світу. Її мета – підтримати виші у справі вивчення новітніх інформаційних технологій у галузі аналізу даних, які дозволяють перетворювати інформацію в знання, а знання – у ті або інші рішення, в тому числі й управлінські. Володіння таким інструментарієм дозволить випускникам вищих навчаль-

них закладів застосовувати сучасні методи аналізу в найрізноманітніших галузях (математика, статистика, фінанси, економіка, менеджмент, інженерні дисципліни тощо) і розв'язувати інноваційні задачі високих ступенів складності.

"За кілька місяців навчання слухачі курсу засвоїли основні засади роботи з даними, вивчили принципи їх перетворення і обробки, ознайомилися з методами побудови складних аналітичних задач, аналізу і статистичної обробки даних, навчилися основ організації корпоративного середовища обміну та накопичення даних", – розповів провідний інженер ІПСА Михайло Макуха.

Додамо, що студенти, які беруть участь у цій програмі, мають можливість приєднатися до глобальної студентської мережі SAS, використовувати програмне забезпечення та бібліотеки даних SAS, отримують інструмент для проведення наукових досліджень, які високо поцінуються в науковому співтоваристві. Окрім того, переможці конкурсу студентських робіт, які проводяться компанією, отримують можливість виступити на щорічному Глобальному форумі SAS.

Ольга Стасевич високо оцінює перший досвід співпраці між SAS Росія/СНД та ІПСА: "Тепер фахівці зі знанням аналітичних інструментів SAS з'являються і в Україні, і ми сподіваємося збудувати на базі НТУУ "КПІ" центр компетенції SAS для ВНЗ. Для цього є

всі передумови: швидке і грамотне засвоєння інструментів SAS і створення нових навчальних курсів викладачами університету, ентузіазм залучених до навчального процесу аспірантів і студентів".

Інф. "КПІ"

ДОВІДКОВО

Компанія SAS заснована 1976 року, і сьогодні в її 400 офісах, розташованих у багатьох країнах світу, працюють 11,8 тис. співробітників. Компанія є одним із світових лідерів на ринку програмного забезпечення і на-

дання послуг у галузі аналітики. В її розробках об'єднуються як найновітніші технології інтеграції, обробки та зберігання даних, так і потужні аналітичні інструменти, що дає можливість проводити аналіз у рамках єдиного середовища – аналітичної платформи. Клієнтами SAS є понад 50 тисяч організацій у 126 країнах. Серед них – 93 компанії з першої сотні лідерів, яких включено до списку "2010 FORTUNE Global 500®". В Росії та країнах СНД компанія почала працювати в 1996 році.

ЗРОСТАЄ ЗМІНА

Київський політехнічний приділяє постійну увагу розвитку творчої молоді нашої країни. У рамках програми "Майбутнє України", започаткованої НТУУ "КПІ" разом із КНУ ім.Шевченка та МАН, проводяться конкурси, виставки, олімпіади, спрямовані на пошук, підтримку та розвиток майбутньої технічної еліти України.

28-31 січня ц.р. на базі НТУУ "КПІ" відбувся очний етап Всеукраїнського конкурсу "Intel-Tехно Україна". Київська політехніка гостинно зустріла талановитих школярів з Києва та всієї України. Експерти, серед яких були і представники нашого університету, визначили переможців для участі в наступному етапі конкурсу. Кращими визнали тих, хто взявся за розв'язання найбільш актуальних технічних проблем сьогодення за допомогою наукових знань.

Фінал міжнародного конкурсу Intel ISEF 2011 відбувся 8-13 травня в Лос-Анджелесі (США). Продемонструвати свої здобутки зібралися представники багатьох країн світу. Команду України (див. фото), яка складалася з Т.Макарова (м. Сімферополь), О.Древалія (Київ, ліцей №142), О.Мацішина та М.Семенякіна (Київ, ліцей №145), очолював проректор НТУУ "КПІ" з навчально-виховної роботи проф. Г.Б.Варламов. Почесне 4-те місце в номінації "Прикладні науки" отримав Олег Древалія за проект "Прилад для керування освітлювальними приладами за допомогою радіосигналів".

Тож є всі підстави сподіватися, що лави НТУУ "КПІ" й надалі поповнюватимуться здібними, мотивованими молодими людьми.

Інф. "КПІ"

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО!

Івану Сергійовичу Рябенку – 75! Валерію Віталійовичу Стремському – 70!

Іван Сергійович народився 1936 р. на Чернівщині. В 1959 році закінчив гірничий факультет Київського політехнічного інституту за спеціальністю "Гірничу електромеханіку" і був розподілений для педагогічної роботи на кафедрі гірничої електромеханіки. З 1960 року – асистент кафедри, в 1964 році вступив до аспірантури кафедри електрифікації та автоматизації гірничих робіт, з 1967 року – асистент, а з 1969 року – доцент цієї кафедри. В 1969 році захистив кандидатську дисертацію, в 1971 році затверджений на науковому званні доцента.

У 1975-1978 рр., знаходячись у службовому відрядженні в Алжирі, як викладач Аннабінського університету виконував усі види навчальної роботи, проводив значну роботу з методичного та організаційного забезпечення першого випуску гірничих інженерів-електромеханіків.

Працюючи в 70-х та 80-х роках доцентом кафедри електропостачання, І.С.Рябенко брав активну участь у науковому та навчальному співробітництві з Вроцлавською політехнікою та Лейпцизькою вищою школою, багато років був заступником завідувача кафедри. Близько десяти років виконував обов'язки вченого секретаря гірничої секції науково-технічної ради Мінвузу України.

З 1988 року І.С.Рябенко – заступник декана гірничотехнічного факультету з навчально-методичної роботи, а з 1998 року – заступник директора Інституту енергозбереження та енергоменеджменту. Проводить значну роботу з організації навчального процесу, впровадження в навчальний процес нових технологій навчання, відкриття нових спеціальностей та спеціалізацій. Брав участь у створенні Київського комплексу гірничої освіти та в узгодженні навчальних планів та програм.

Науковий напрям робіт – вдосконалення електрообладнання та систем електропостачання гірничих підприємств, енергозбереження в гірничій промисловості. Оpubлікував 75 наукових та методичних праць, нагороджений Грамотою Мінвузу СРСР, двома меда-

лями, знаком "Шахтарська слава". І.С.Рябенко є одним з провідних викладачів кафедри, читає дисципліни "Електрообладнання та електропостачання машин і установок гірничого виробництва" та "Електрообладнання та електропостачання підприємств підземного будівництва та метрополітенів".

Колектив ІЕЕ, студенти, колеги, друзі бажають Івану Сергійовичу творчої наснаги, успіхів, здоров'я.

4 червня 2011 року виповнилося 70 років доценту кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей Валерію Віталійовичу Стремському.

Народився В.В. Стремський 1941 року у Львові. У 1958 році після закінчення середньої школи став студентом механіко-математичного факультету Київського державного університету ім. Тараса Шевченка, який закінчив у 1963 році за спеціальністю "Математик-статистик". Навчаючись в університеті, активно займався наукою та спортом, був п'ятиразовим чемпіоном університету з боксу, чемпіоном Києва, призером першої ступені вузів.

Після закінчення університету був направлений на кафедру вищої математики Київського політехнічного інституту. З 1963 по 1966 роки працював асистентом кафедри, з 1966 по 1969 роки навчався в аспірантурі під керівництвом видатного математика професора Ю.Л. Далєцького. У 1970 році успішно захистив кандидатську дисертацію, а в 1973 році отримав звання доцента. Упродовж 1974-1976 років працював завідувачем кафедри математики в гідромеліоративному інституті в Алжирі. Протягом багатьох років з великим успіхом читав лекції для студентів загальнотехнічних факультетів на республіканському телебаченні.

На високому науково-методичному рівні Валерій Віталійович читає основні математичні курси на радіотехнічному факультеті, є відповідальним за математичну підсекцію цього факультету. Багато років був заступником завідувача кафедри вищої математики та заступником голови предметної комісії з математики на вступних іспитах. Брав активну участь в організації та проведенні математичних олімпіад і роботі факультету довузівської підготовки.

За плідну багаторічну науково-методичну, виховну та організаційну роботу В.В. Стремський нагороджений почесним знаком "Відмінник освіти України", медалями та почесними грамотами КПІ.

Висока професійна майстерність педагога та організатора, вимогливість до себе, працелюбність та доброзичливість В.В. Стремського збудили йому авторитет і повагу студентів, викладачів і співробітників.

Друзі та колеги щиро вітають шановного Валерія Віталійовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, енергії, плідної праці та родинного щастя.

Колектив кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей

ЗУСТРІЧ ЧЕРЕЗ 50 РОКІВ

50 років. З погляду історії – лише мить. Для сучасників, причетних до стрімких науково-технічних змін останніх десятиліть, – вагомий частинка життя.

Наприкінці травня в НТУУ "КПІ" відбулася зустріч випускників – фахівців з обчислювальної техніки, яким випало навчатися у двох перших групах за спеціальністю "Математичні й лінійно-розв'язувальні прилади та обладнання". Перший випуск інженерів-електриків за цим фахом відбувся в КПІ влітку 1961 р. Вони стали піонерами в експлуатації й проектуванні нової техніки, науково-

ний на навчання в Німечку Демократичну Республіку (м. Дрезден).

Як згадує випускник СМ-1, нині професор кафедри кібернетики хіміко-технологічних процесів ХТФ РБ.Медведев, в середині минулого століття потужним осередком обчислювальної техніки в Україні був Обчислювальний центр (ОЦ) АН УРСР (майбутній Інститут кібернетики). Там у 1950 р. була створена перша на континентальній Європі обчислювальна машина МЭСМ, трохи пізніше – "Київ", а на початку 1960-х надійшла в експлуатацію перша радянська серійна обчислювальна машина М-20 (лампова, середня паспортна тривалість безперервної роботи – 20 хв.). "Багато наших одногрупників за розподілом потрапили в ОЦ, дехто пропрацював там усе життя, при цьому нинішній заступник директора Інституту кібернетики академік НАН України О.В.Палагін, директор Інституту математичних машин і систем чл.-кор. НАН України А.О.Морозов, – продовжує Ромульд Брониславович. – До речі, лекції з обчислювальної техніки нам читав Л.Н.Дашевський, один із творців МЭСМ, завідділу експлуатації ОЦ АН УРСР; а лекції з арифметичних основ обчислювальної техніки – Г.О.Михайлов, завідділу ОЦ. Керував дипломними роботами випускників, які отримали призначення в ОЦ, С.В.Погребинський, один з творців МЭСМ, "Київ", а пізніше – перших радянських персональних ЕОМ "МИР" (машина для інженерних розрахунків). Додаткові розділи вищої математики (теорію функцій комплексної змінної, дискретну математику) читав проф. Ю.Л.Далєцький".

Серед перших вихованців КПІ з обчислювальної техніки, які досі працюють в університеті, – професори О.В.Бузовський, В.Г.Зайцев, О.Г.Романкевич, Р.Б.Медведев, доценти С.М.Баня, В.М.Медведева.

На травневій зустрічі було сказано багато теплих слів про наставників та колег, проголошено дружності і потужності змін у цифрових технологіях, свідками і творцями яких вони стали. Адже 50 років тому ніхто з них і не міг уявити, що незграбні лінійні машини трансформуються у вишукані й надійні ІТ-технології, які проникнуть практично в усі сфери життя і побуту сучасної людини.

Н.Вдовенко

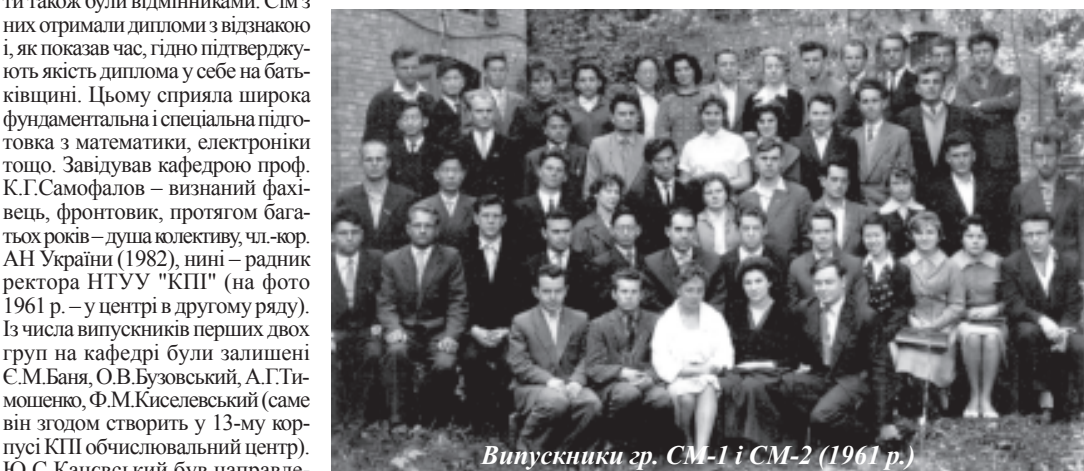

Випускники гр. СМ-1 і СМ-2 (2011 р.)

педагогічними працівниками, успішно впроваджували обчислювальну техніку в автоматизовані системи управління технологічними процесами і виробництвом.

А розпочалося все далекого 1956-го, коли на кафедрі автоматики і телемеханіки електротехнічного факультету було прийнято на навчання дві групи студентів – гр. СМ-1 і СМ-2 ("счетные машины"). Серед них – 10 представників Китайської Народної Республіки. Те, що навчання відбувалося на електротехнічному факультеті, на той час було цілком виправдано: обчислення базувалися на технічних засобах, про програмування мова не йшла.

Для навчання відбиралися абітурієнти, що вступали на різні факультети інституту, а потім, після складання вступних іспитів з високими балами, зараховувалися ті, "що виявили бажання отримати нову спеціальність", оскільки в проспекті для вступників КПІ нова спеціальність ще не вказувалася. Перший випуск був дуже сильним (з 60 випускників 28 отримали дипломи з відзнакою). Китайські студенти також були відмінниками. Сім з них отримали дипломи з відзнакою і, як показав час, гідно підтверджують якість диплома у себе на батьківщині. Цьому сприяла широка фундаментальна і спеціальна підготовка з математики, електроніки тощо. Завідував кафедрою проф. К.Г.Самофалов – визнаний фахівець, фронтівик, протягом багатьох років – душа колективу, чл.-кор. АН України (1982), нині – радник ректора НТУУ "КПІ" (на фото 1961 р. – у центрі в другому ряду). Із числа випускників перших двох груп на кафедрі були залишені Є.М.Баня, О.В.Бузовський, А.Г.Тимошенко, Ф.М.Киселевський (саме він згодом створить у 13-му корпусі КПІ обчислювальний центр). Ю.С.Канєвський був направле-

Випускники гр. СМ-1 і СМ-2 (1961 р.)

Магістри – стипендіати Президента України

У тому, що літо – гаряча пора нинішні шестикурсники пересвідчилися не лише за шкалою термометра, який стійко тримається на 30-градусній позначці, але й відчули, що це час напруженої роботи: завершення та захист магістерських робіт. Серед цьогорічних магістрів-випускників є й п'ятеро стипендіатів Президента України. Вони удостоїлися цього матеріального заохочення за відмінне навчання та творчі здобутки.

Юлія Гріффен навчається за спеціальністю "Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів". Середній бал успішності за період навчання – 5,0. Вона відповідальна та цілеспрямована студентка, активний учасник і призер міжнародних конференцій, має дві публікації у фахових виданнях, що є в переліку ВАК України стосовно технічних наук. Була учасницею міжнародних конференцій: IV-VI Науково-практичні конференції студентів, аспірантів і молодих учених "Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів" (Київ, 2009-2011 рр.), XIII Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих учених "Екологія. Людина. Суспільство" (Київ, 2010 р.). Має патенти на корисні моделі: "Спосіб очищення газу від частинки з магнітною компонентою", "Апарат для обробки сипких матеріалів у псевдозрідженому шарі", "Сушарка псевдозрідженого шару".

Анастасія Забрда навчається за спеціальністю "Обладнання фармацевтичної та мікробіологічної промисловості". Виявила себе як сумлінна, відповідальна студентка. Останні сім сесій складала на "відмінно". У її творчому доробку – 13 наукових статей, 11 з яких опубліковані у збірках тез міжнародних наукових конференцій. Була учасницею міжнародних конференцій, зокрема: Наукової сесії ГУАП (С.-Пб., 2010 р.), 63-ї Міжнародної студентської науково-практичної конференції ГУАП (2010 р.), XII Міжнародної конференції "Людина і космос" (2010 р.). Має патенти на корисні моделі: "Газліфтний барботажний апарат", "Лабораторний ферментер", "Апарат для культивування клітин". Анастасія – активний учасник громадського життя університету: вона є членом культурно-масового відділу студради ФБТ, переможницею конкурсу "Королева КПІ-2009" у номінації "Міс оригінальність", членом Київського міського осередку Всеукраїнської молодіжної організації "Європейська молодь України", була членом координаційного комітету Всеукраїнської конференції з питань безпеки харчування-2010 та ін.

Олексій Михальчук навчається за спеціальністю "Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів". Середній бал успішності за період навчання – 4,9. Активний учасник міжнародних та всеукраїнських конференцій: XII-XIII Міжнародних науково-практичних конференцій студентів, аспірантів та молодих учених "Екологія. Людина. Суспільство" (Київ, 2010-2011 рр.), IV-VII Всеукраїнських конференцій студентів, аспірантів і молодих учених "Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів" (2009-2011 рр.). Має патент на корисну модель "Спосіб очищення газу від часток з магнітною компонентою", подав заявку на патент "Пристрій для охолодження 'рунту'". Оpubлікував 6 тез та 2 статті у фахових виданнях. Олексій – відповідальний, цілеспрямований студент, він член збірної університету зі стрільби з лука.

Дмитро Науменко навчається за спеціальністю "Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів", середній бал успішності – 5,0. Був учасником Всеукраїнських студентських олімпіад з інженерної графіки та нарисної геометрії (2005-2006 рр.), математики (2006 р.). Має патенти України на корисні моделі: "Вертикальний кожухотрубний обмінник", "Циклон", "Газорозподільний пристрій для апаратів з псевдозрідженим шаром". Має низку публікацій у фахових виданнях, активний учасник громадського життя університету, цілеспрямований, наполегливий та ініціативний студент.

Іван Притискач навчається за спеціальністю "Електротехнічні системи електроживлення". Середній бал успішності за період навчання – 5,0. Активний учасник і переможець всеукраїнських предметних студентських олімпіад. Має публікації у фахових виданнях. З 2009 р. займається розробкою моделей, алгоритмів та програмного забезпечення, яке використовується в системах моніторингу енергетичного стану електропривода. За результатами цієї роботи отримано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права. За час навчання брав участь та був ініціатором організації багатьох культурно-спортивних заходів ІЕЕ. Плідно співпрацює з адміністрацією інституту та студентськими організаціями, неодноразово отримував подяки та нагороджувався грамотами на рівні інституту й університету.

За інформацією відділу організації роботи зі студентами

ВІН ЗРОБИВ НЕ ВСЕ, ШО МІГ

До 80-річчя з дня народження Ю.Я.Фіалкова

1 липня 2011 р. виповнюється 80 років з дня народження видатного радянського і українського вченого фізико-хіміка, доктора хімічних наук, лауреата Державної премії СРСР, заслуженого діяча науки і техніки України, заслуженого професора НТУУ "КПІ" Юрія Яковича Фіалкова.

Народився Ю.Я.Фіалков 1 липня 1931 року в родині відомого вченого-хіміка, члена-кореспондента АН УРСР Я.А.Фіалкова, який зробив вагомий внесок у розвиток хімії комплексних сполук і був засновником фармацевтичної хімії в Україні. Саме батько прищепив талановитому юнакові любов до хімії. У своїх спогадах "Доля правди" Юрій Якович згадував, що перші хімічні досліди розпочав ще до війни зі спроби виготовлення "філософського каменя". У 14 років "хімічний вундеркінд", як його називали в школі, зробив свою першу наукову доповідь, присвячену йоду. Проте хлопець цікавився не лише хімією. Він добре знався на літературі, мистецтві, обожнював класичну музику, захоплювався театром. Він навіть вагався стосовно свого майбутнього. Після закінчення в 1949 р. зі срібною медаллю київської середньої школи № 86 Ю.Я.Фіалков почав вчитися на хімічному факультеті Київського державного університету ім. Т.Шевченка і одночасно відвідувати заняття на вечірньому відділенні в консерваторії. Однак після першого року навчання хімія перемогла.

Ю.Я.Фіалков

Закінчивши з відзнакою університет у 1954 році за спеціальністю "Неорганічна хімія" і спеціалізацією "радіохімія", Ю.Я.Фіалков розпочав трудову діяльність 1 серпня 1954 р. на посаді лекційного асистента кафедри загальної хімії Силікатного інституту. У вересні того ж року Силікатний інститут було приєднано до Київського політехнічного інституту, і з 18 вересня 1954 р. Юрій Якович почав працювати в КПІ. У жовтні 1957 р. Ю.Я.Фіалков захистив кандидатську дисертацію, а 16 грудня 1957 р. був призначений на посаду завідувача новоствореної (у той час лише на папері) лабораторії радіохімії кафедри фізичної і колоїдної хімії хіміко-технологічного факультету КПІ. Це була перша в Україні радіохімічна лабораторія, і тому все треба було починати з нуля. Завдяки енергії і організаторському таланту Ю.Я.Фіалкова, у

середині 1959 року лабораторія була прийнята і затверджена усіма інстанціями. У цій лабораторії було виконано значний обсяг цікавих робіт з використання радіоізотопів для дослідження властивостей неводних електролітичних розчинів. Монографія Ю.Я.Фіалкова "Применение изотопов в химии и химической технологии" (1975 р.) стала вдалим, проте, на жаль, остаточним завершенням робіт у цьому напрямку.

У подальшому в лабораторії радіохімії (назва так і залишилась) роботи з ізотопами не проводились.

У 1961 році Ю.Я.Фіалков отримав диплом старшого наукового співробітника, через два роки був обраний на посаду доцента кафедри фізичної і колоїдної хімії ХТФ, ще через два – у 34-річному віці – блискуче захистив докторську дисертацію, у 1967 став професором кафедри фізичної і колоїдної хімії, а в 1975 – завідувачем кафедри, яку очолював до 1998 р. Останні чотири роки свого життя Ю.Я.Фіалков працював професором кафедри, оскільки за станом здоров'я був змушений піти з посади завідувача. Однак і в цей важкий для нього період він, безумовно, залишався неформальним лідером кафедри.

Ю.Я.Фіалков створив одну з найбільш відомих не лише на теренах колишнього СРСР, а й за його межами наукових шкіл, яка займалась дослідженнями в галузі фізико-хімічного аналізу і фізичної хімії неводних розчинів. Результатом цих досліджень стало створення теорії, яка пояснювала вплив природи розчинника на різноманітні рівноважні та транспортні процеси в рідких системах. Це, у свою чергу, дозволило розробити загальні принципи використання розчинника як засобу керування хімічним процесом. Крім того, у роботах Ю.Я. Фіалкова і його співробітників подальшого розвитку набула теорія електричної провідності в розчинах. За дослідження в галузі фізичної хімії неводних розчинів Ю.Я. Фіалкову в 1987 році було присуджено Державну премію СРСР.

Підсумком багаторічної наукової діяльності Ю.Я. Фіалкова стали понад 350 праць та

винаходів, серед яких 10 монографій. Найбільш визначні з них: "Двойные жидкие системы" (1969); "Физическая химия неводных растворов" (1973); "Основы физико-химического анализа" (1976); "Электроосаждение металлов из неводных растворов" (1985); "Растворитель как средство управления химическим процессом" (1988); "Физико-химический анализ жидких систем и растворов" (1992). Багато з них було перекладено іноземними мовами.

Упродовж всієї своєї педагогічної кар'єри в КПІ Ю.Я.Фіалков читав фундаментальний курс фізичної хімії для студентів ХТФ. Крім того, його постійно запрошували для викладання різних спеціальних курсів до інших навчальних закладів України. Деякі з цих курсів ("Теорія хімічних процесів", "Хімія ізотопів", "Хімічна фізика") були вперше розроблені і прочитані саме Ю.Я. Фіалковим. Він був дуже цікавим, неповторним, артистичним і харизматичним лектором, послухати якого приходили навіть студенти інших вузів. Його лекції називали "спектаклями професора Фіалкова". Це була людина енциклопедичних знань, якими він із задоволенням ділився зі своїми учнями. Під його керівництвом захистили дисертації 3 доктори та 52 кандидати наук.

Ю.Я. Фіалков читав лекції і робив доповіді також в університетах Росії, США, Франції, Німеччини, Польщі, Куби, Латвії, куди його запрошували для участі в наукових симпозиумах, конференціях, семінарах та для проведення спільної наукової роботи. Не залишились поза увагою Ю.Я. Фіалкова і школярі. Для учнів середніх шкіл і ліцеїв ним був розроблений ек-

спериментальний підручник з хімії для поглибленого вивчення цього предмету.

Багатогранну наукову і педагогічну діяльність Ю.Я. Фіалков успішно поєднував із різноплановою науково-організаційною роботою. Він був членом наукових рад АН СРСР і АН УРСР, входив до складу методичної та науково-технічної рад Мінвузу УРСР, очолював секцію вищої освіти Українського республіканського правління Всесоюзного хімічного товариства ім. Д.І.Менделєєва, працював у кількох спеціалізованих рада.

Творчу і сумлінну науково-педагогічну роботу Ю.Я. Фіалкова було відзначено присудженням йому звання лауреата Державної премії СРСР (1987 р.), заслуженого діяча науки і техніки України (1998 р.), заслуженого професора НТУУ "КПІ" (1998 р.), лауреата медалі акад. М.С.Курнакова РАН.

Ю.Я. Фіалков відомий у світі не тільки як учений фізико-хімік, але й як талановитий, яскравий і неординарний популяризатор хімічних знань. Його перу належать понад 10 книжок для дітей, перша з яких побачила світ у 1960 році і мала назву "Оповідання з хімії". З інших насамперед слід згадати найулюбленіше дитяче самого Юрія Яковича – біографічні нариси про М.В.Ломоносова "Михайло Васильович Ломоносов" (1968) і "Сделал все, что мог" (1972). Більшість з його книжок, а саме "Девятый знак" (1965), "Ядро – выстрел!" (1966), "В клетке № ..." (1969), "Необычные свойства обычных растворов" (1978), "Свет невидимого" (1984) разом з оповіданнями про Ломоносова було перекладено багатьма іноземними мовами (загалом понад 15), серед яких англійська, французька, іспанська, німецька, японська, китайська, в'єтнамська, арабська, угорська, польська, болгарська. Згадку про Ю.Я. Фіалкова як про вченого-письменника, у дитячих книжках якого

Книги Ю.Я.Фіалкова

дуже вдало поєднані принципи науковості та художності, можна знайти навіть у підручнику "Детская литература" (изд-во "Просвещение", Москва, 1989), рекомендованому Державним комітетом СРСР для учнів педагогічних училищ.

Слід згадати і про те, що відомо небагатьом: у 1962 році в київському видавництві "Молодь" під псевдонімом "Юрій Цветков" було надруковано збірку фантастичних оповідань Ю.Я.Фіалкова "Шукайте Йохима Кунца".

Незважаючи на те, що Юрій Якович завжди багато працював, його життя не обмежувалося тільки роботою. Він із захопленням мандрував, був завзятим байдарочником, шанувальником літератури і мистецтва. Іноді, проходячи повз його кабінет у хімічному корпусі, можна було почути, як Юрій Якович насвистував оперні арії, на яких він дуже добре знався. Родині Фіалкових належала одна з найбільших в Україні приватних колекцій платівок із творами класичної музики.

Друзі згадують, що Ю.Я. Фіалков завжди, у будь-якій компанії зразу привертая до себе увагу яскравими, образними, іноді іронічними висловлюваннями на різні теми, був відкритим для жартів, дружніх розіграшів.

...Життєвий шлях Ю.Я. Фіалкова обірвався 20 серпня 2002 року. За свідченнями дочки, він помер із книгою в руках, читаючи буквально до останнього подиху. Як жив, так і пішов з життя.

Багато творчих планів, задумів та мрій Юрія Яковича залишились нездійсненими. Ось чому, перефразовуючи назву його книжки про Ломоносова, ми кажемо: "Він зробив не все, що міг".

І.М.Астрелін,
декан ХТФ, **д.т.н., проф.**
Г.А.Рудницька, доц.
каф. фізичної хімії, **к.х.н.**

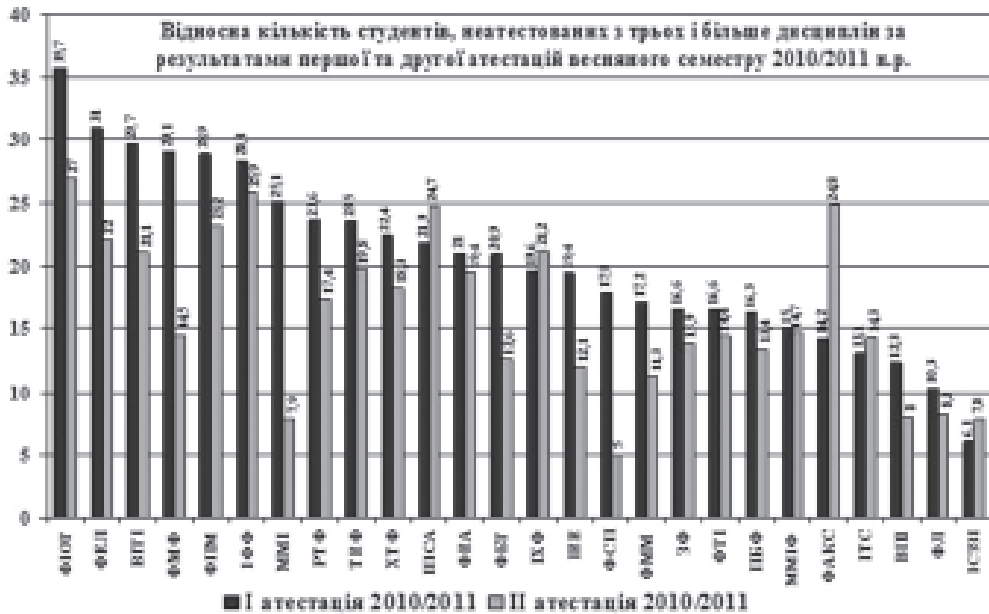
Ю.Я.Фіалков зі співробітниками кафедри фізичної хімії (27 червня 2002 р.)

Результати другої атестації весняного семестру

У другій атестації весняного семестру цього навчального року взяли участь 12593 студенти першого, другого і третього курсів. За два місяці, що пройшли від першої атестації, вони зуміли значно покращити свою успішність. Так, якщо в першу атестацію весняного семестру тільки 39,9% студентів були атестовані з усіх дисциплін, то в другу атестацію таких студентів було вже 47,4%. Примітно, що студенти всіх трьох курсів почали приділяти більше уваги навчанню. Кількість повністю атестованих у другу атестацію студентів збільшилась: на першому курсі – на 7,6%, на дру-

гому – на 8%, на третьому – на 6,8%. Найбільше студентів з високою успішністю навчання на ФЛІ і ІСЗ31 (по 72%). За ними йдуть ВІП (67,7%), ФММ (63,7%) та ФСП (63,5%).

Протягом весняного семестру майже на третину, з 60 до 42 осіб, зменшилась кількість студентів, неатестованих з усіх дисциплін. Також зменшилась і кількість студентів, які неатестовані з трьох і більше дисциплін. Їх кількість становить 2087 осіб, (16,6%), що на 5,2% менше, ніж у першу атестацію. Як і в попередні роки, найбільше студентів, які мають проблеми з поточним контролем, навчається

на першому курсі (19,8%). Традиційно кількість таких студентів зменшується від курсу до курсу і наразі становить на другому курсі 17,2%, а на третьому – 12,3%. Це свідчить про результативну роботу викладачів університету і підвищення внутрішньої мотивації студентів при добутті фахових знань. Майже на всіх факультетах від першої до другої весняної атестації кількість студентів, які неатестовані з трьох і більше дисциплін, зменшилась. Найбільш активно працювали студенти на ММІ, ФСП, ФМФ, ФЛІ, ВІП та ФІОТ.

Показують кількість студентів, які неатестовані з трьох і більше дисциплін за результа-

тами обох атестацій весняного семестру. Загалом таких студентів 419, що складає 3,3% від загальної кількості студентів, які взяли участь в атестації. Порівняно з попереднім навчальним роком, цей показник зменшився на 0,5%.

Серед студентів, які є іноземними громадянами, в атестації взяли участь 230 осіб. З них атестовані з усіх дисциплін – 122, неатестованих з трьох і більше дисциплін – 41.

Департамент навчально-виховної роботи бажає всім студентам приділяти максимальну увагу підготовці до іспитів.

Інформація департаменту навчально-виховної роботи

МАЙБУТНЄ ПОЛІТЕХУ

Учні початкової школи Політехнічного ліцею на екскурсії в ДПМ

Нещодавно виповнилося 10 років початковій школі Політехнічного ліцею "Майбутнє політеху". Тут дійсно навчається наша зміна – потенційні студенти КПІ, адже у юних ліцеїстів професійна орієнтація починається у 1-4 класах. А то й раніше, бо батьки учнів, серед яких є багато випускників КПІ, ще в дошкільному віці у процесі підготовки до вступних випробувань до ліцею орієнтують дітей на навчання в нашому університеті.

За власним досвідом батька одного з учнів (сам я випускник КПІ 1996 року, нині працюю на посаді доцента) маю зазначити, що підходи до навчання і рівень вимогливості у школі відповідають нашому університету.

Під час навчання з ініціативи вчителів ліцею і батьків учнів щороку здійснюється близько п'ятдесяти виховних заходів, що є пізнавальним і розвиваючим для дітей. Це відвідування вистав, музеїв Києва, парків, виробничих підприємств. Діти відвідують Державний політехнічний музей при НТУУ "КПІ", зокрема, відділ авіації та космонавтики. Виставковий зал Наукового парку, університетську картинну галерею, беруть участь у виставках-конкурсах "Таланти КПІ". Багато уваги навчанню та вихованню наших дітей приділяє заступник директора з навчально-виховної роботи Ірина Іванівна Думанська, відділивши своїй справі педагог зі значним стажем роботи.

А тепер надаю слово нашим дітям, цьогорічним випускникам початкової школи ювілейного, 10-го року її існування. Ось деякі цитати з творів ліцеїстів. "Кожна дитина дуже хоче вчитися в такій школі. Але сюди можуть вступити тільки найкращі й найрозумніші. Ліцей – це навчальний заклад, у якому математика на вищому рівні. ... На День ліцеїста ми всі збираємося на площі Знань. Весь наш клас дуже хоче, щоб ліцей існував ще дуже багато років. З Днем народження, ліцею!". "У ліцей є три традиції. Перша – це День ліцеїста, коли діти великі й малі збираються у концертному залі й чекають нагородження випускників. Друга традиція – це початок навчального року й перший дзвоник. Третя традиція – це останній дзвоник, коли учні йдуть на лінійку на площу Знань. Я дуже люблю свій ліцей". "Політехнічний ліцей КПІ – це ліцей, в якому зібрані найкращі вчителі, в ньому дуже гарна програма "Росток", це один з найдавніших ліцеїв України". "Я дякую початковій школі за те, що навчала мене всього, що треба. У ліцей більше вчать, ніж у звичайній школі, навчання дало мені багато розуму. Я думаю, що після цього я піду вчитися в Політехнічний інститут".

Від батьків – щира вдячність керівництву Політехнічного ліцею, вчителям, працівникам, які вчать і виховують наших дітей.

С.В. Войтко

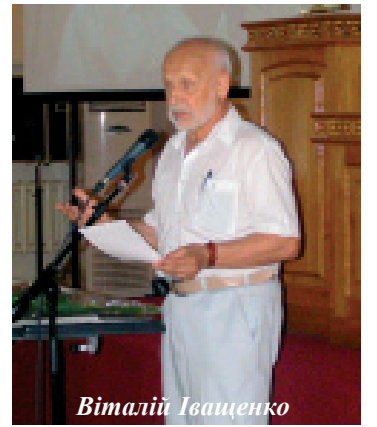
"Усмішки" від Віталія Іващенко

Віршам Віталія Іващенко притаманне широке коло тем. Краса жінки і краса природи, роздуми на вічні теми і на злобу (політичну) дня, гумор і сатира... У його збірках завжди можна знайти щось "під настрій". А нещодавно він випустив збірку "для настрою" – "Усмішки", до якої ввійшли гумористичні мініатюри минулих років і нові.

"Одною з кращих рис українського національного характеру вважаю почуття гумору, в якому любов до життя, вроджений оптимізм і уміння дивитися на світ усміхненими очима... Гумор народжує народ, а його тільки трохи поетизую" (Віталій Іващенко).

26 травня в залі засідань Вченої ради пройшла презентація книжки. Віталій Вадимович читав, а присутні слухали, усміхалися, часом – навіть реготали.

Тож усміхніться й ви...

Віталій Іващенко

Колискову пісню так, як може,
Донеці своїй співає тато.
"Тато, а мені вже спати можна?
Чи тобі ще хочеться співати?"

Екзаменують секретарку милу,
Диктанта пише Настя чорноброва.
"Ну що ж, прекрасно!"

Тільки дві помилки!
Напишемо тепер і друге слово".

"Шановний лікарю, які роботи вправи,
Щоб схуднути назавжди, не на час?"
"Отак от головою вліво – вправо
І кожен раз, як пригощають вас".

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»
ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посад доцентів (доктор наук, кандидат наук, доцент),
тимчасово зайнятих до проведення конкурсу, по факультетах, кафедрах:

Факультет електроніки
Кафедра фізичної та біомедичної електроніки
доцентів – 1

Фізико-математичний факультет
Кафедра загальної фізики та фізики твердого тіла
доцентів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.
Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімн. 243.

ПІДСУМКИ СПАРТАКІАДИ НТУУ "КПІ" 2010/2011 н.р.

№ збі	Факультет	Помічник декана зі спортивно-масової роботи	ВИДИ СПОРТУ																												Сума	Місце										
			Футбол		Волейбол		Шахи (дівч.)		Шахи (чол.)		Плавання (дівч.)		Плавання (чол.)		Теніс настіл.		Аеробіка		Шейнінг		Бокс		Стріль. лук		Ля крос (дівч.)		Ля крос (чол.)		Армреслінг				Жим штанги		Футзал		Дзюдо		Важка атлетика			
1	ТЕФ	Смірнов Костянтин Миколайович	9-11	4	9-11	14	6	18	2	25	10	14	1	30	4	20	17	7					2	25	3	22	3	22										220	2			
2	ММІФ	Гаврилєва Наталія Євгенівна	5-8	17,5						2	25	7	17	6	18	16	8	9	15							14	10	9	15					9-22	8,5					134	10	
3	ВІПІ	Бажко Сергій Анатолійович	3	22	5-6	19	2	25			9	15	11	13	9	15					1-2	28			1	30	1	30					1	30	2	25				238	1	
4	ФММ	Анікеєнко Лариса Василівна	16-24	4,1	14-18	8			7	17	1	30	4	20	8	16	4	20	1	30			4	20	4	20							9-22	8,5					183,5	3		
5	ФЕЛ	Бурлака Ірина Василівна	2	25	5-8	19			15	9	11	13	8	16					2	25	4-5	20							11	13	5-8	17,5							164,5	7		
6	ІТС	Пеліпейко Ольга Павлівна	9-11	14	19	5					16	8	11	13	5	19							6	18	11	13	7	17					9	15	9-22	8,5				130,5	12	
7	ІПСА	Гришко Лариса Григорівна	5-8	17,5	2	25			16	8	6	18	9	15	13	11	7	17	16	8													9-22	8,5						128	13	
8	ММІ	Корокас Микола Миколайович	16-24	4,1	9-11	14					5	19	1	30							1-2	28	5	19								3	22	9-22	8,5					144,1	9	
9	ПБФ	Чименьова Оксана Миколаївна	12-15	10,5	7-8	17			6	18			18	6	10	14	14	10															10	14	5-8	17,5					106,5	20
10	ФЕА	Ефременко Вікторія Миколаївна	16-24	4,1	4	20			11	13	13	11	15	9							6	18										2	25	9-22	8,5					106,6	19	
11	ФАКС	Міщук Дана Миколаївна	5-8	17,5	7-8	17							17	7																		5	19	9-22	8,5					96,5	24	
12	ФІОТ	Саламаха Олександр Євгенович	12-15	10,5	12-13	12			8	16	7	17	13	11					2	25	15	9			1	30														169,5	6	
13	ВПІ	Назарук Володимир Михайлович	12-15	10,5					17	7	5	19	12	12					3	22	3	22			3	22	5	19	4	20										105	22	
14	ІЕЕ	Хімч Ігор Юрійович	9-11	14	14-18	8					3	22	3	22	12	12					7	17	6-7	18			8	16	8	16										162	8	
15	РТФ	Мартинюк Юрій Олександрович	5-8	17,5					14	10			22	2	5	19																								115,5	17	
16	ФПМ	Абрамов Сергій Анатолійович	16-24	4,1	14-18	8	7	17	1	30			14	10	3	22	9	15	8	16																				130,6	11	
17	ФМФ	Шижанько Валентина Іванівна					1	30	13	11	14	10																												109	18	
18	ІСЗІ	Семенов Юрій Володимирович	12-15	10,5	12-13	12	8	16	3	22	8	16	2	25	7	17					4-5	20					2	25	2	25										187,4	4	
19	ХТФ	Лукачина Анатолій Васильович	4	20	3	22							20-21	3,5					1	30	4	20					9	15												119	15	
20	ІФФ	Соболенко Андрій Ілліч	16-24	4,1	1	30	9	15	4	20			20-21	3,5	2	25	8	16	10	14	3	22	7	17																171	5	
21	ФЛ	Гаврилєва Надія Михайлівна	16-24	4,1			3	22	12	12																	6	18	14	10											96,1	23
22	ФТІ	Іванюта Наталія Вікторівна	16-24	4,1			5	19	10	14			6	18												10	14	12	12											106,1	21	
23	ФСФ	Лускань Олег Юрійович	1	30	9-11	14					4	20	23	1																										82,5	25	
24	ІХФ	Кузьменко Наталія Вікторівна	16-24	4,1			5	19	12	12																														117,6	16	
25	ЗФ	Шарафутдінова Санія Умарівна	16-24	4,1	14-18	8					10	14	15	9							5	19	6-7	18															119,1	14		
26	ФБТ	Черевичко Олександр Геннадійович			14-18	8	4	20	9	15			19	15																										80	26	

Ю.В.Новицький, головний суддя спартакиади; Г.Л.Бойко, заступник головного судді спартакиади; Н.М.Прус, головний секретар спартакиади

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Регістраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.
Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-іню»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.